

Is iomaí sin báireoir fiúnt-ach a tharraing gnaoi is gean ar Ghaillimh ón lá stairiúil úd -1 Aibreán 1888 - ar threoraigh Séamus Ó Laigheanáin fir an Iarthair I gcoinne Thiobraid Árann I mBiorra sa chéad chluiche ceannais iománaíochta do Chraobh 1887.

Go ceanúil céimiúil i measc na ngaiscíoch iomána sin tá Seosamh Ó Bradáin (Joe Salmon), saothraí mór lár páirce ar feadh breis is naoi mbliana déag (1946-1965).

Stílí go smior a bhí i Seosamh a bhréagadh chuige an sliotar go ceadúil cliste éasca amhail is dá mba slaitín draíochta a chamán. B'ait uaidh an sliotar a ghreadadh go néata neamhearraideach ar an talamh nó san aer, agus ba é a bhí oilte ar phoc sleasa a thógáil go cruinn díreach agus an sliotar a sheoladh go hálainn thar an dtrasnán. Taobh amuigh ar fad dá chumas iománaíochta dhéanfadh sé maitheas do dhuine breathnú air ag teacht ar pháirc na himeartha agus é cóirithe go hinnealta i gconaí. Ach thar gach rud eile ba é croí na huaisle é de shíor mar níor bhain sé úsáid riamh as claonbhearta nó camchleasaíocht leis an láimh in uachtar a fháil ar a chéile comhraic.

Nuair a bhí Seosamh ag freastal ar Choláiste Naomh Seosamh I mBéal Átha na Sluaighe chruthaigh sé thar cionn ag imirt peil Gaelaí agus Rugbaí agus mar lúthchleasaí ach i ndeireadh na dála chloígh sé níos díograí leis an iománaíocht.

Bhí sé ar fhoireann mionúir a chontae ó 1946 go dtí 1949 agus gach a raibh i láthair i mBiorra ag cluiche leathcheannais na hÉireann i 1947 nuair a bhris na Gaillimhigh ar mhionúir Bhleá Cliath, curaidh na hÉireann ag an am, ní fhéadfaidís gan taitneamh a thabhairt dá imirt stuama ealaíonta.

Agus bíodh gur éirigh le foireann Thiobraid Árann sa bhabhta ceannais, thug an t-ógánach lúfar ligithe ó Dhún an Uchta údar cainte agus tuar dóchais do mhuintir an Iarthair.

I Lúnasa 1949 taréis dó gaisce a dhéanamh leis na mionúir in éadan Chill Chainngih i gcluiche leathcheannais na hÉireann i bPáirc an Chrócaigh, cuireadh Seosamh chun fóirithinte ar na sinsir in aghaidh Laoise sa chluiche leathcheannais eile.

SEOSAMH Ó BRADÁIN

Báireoir a mairfidh a chuimhne

Uaidh sin amach bhí sé go seasta ar an taobh sinsir go 1965 agus ina theannta sin roghnaíodh é go féilteúil ar fhoireann Chonnacht i gComórtas an Bhóthair Iarainn.

Bhí sé ina chúl toraic ag Coláiste Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, nuair a d'ardaigh said leo Corn Mhic Ghiobúin i 1949 agus chuidigh sé le foireann na nOllscoileanna ó 1952 go dtí 1955 agus le foireann na hÉireann ó 1957 go 1960.

I 1952 i gcomhluadar ri-iománaithe mar Liam Ó Dufaigh (Billy Duffy), Tomás Ó Ceallaigh is Fiontán Ó Spealáin, stiúraigh sé foireann sóisir Dhún an Uchta chun bua i gCraobhchomórtas na Gaillimhe.

Ar dhul go Corcaigh dó i 1958 d'fháiltigh Fánaithe an ghleanna roimhe agus bhí sé rannpháirteach i mórphuanna an chlub cháiliúil sin sna blianta 1958, '59, '60, '62, agus '64. Go deimhin, murach a chuid stuaimhe in aghaidh

Oilibhéir Uí Longardáil i 1962 ní móide go n-éireodh leis na Fánaithe na haenna a thabhairt slán leo.

Ní dhearna an Bradánach dhá leath dá dhícheall riamh agus é ag imirt le Gaillimh agus i gcúiteamh a dhúthrachta bhuaigh sé Corn Thomáis Ághais trí huair (1950, '52, '58) agus chuaigh sé ar thuras go Stáit Aontaithe Mheiriceá i 1951 nuair a ghnóthaigh na Gaillimhigh an Sraithchomórtas Náisiúnta.

Bhí sé de smál ar Sheosamh agus ar a chomhbháireoirí gur loic said trí bliana (1953, '55 agus '58) i gcluichí ceannais na hÉireann. Ach beidh cuimhne go héag ar an taispeántas oilte a thug sé i gcoinne Thiobraid Árann i 1958 - mar cé go raibh sruth agus gaoth leis na Muimhnigh, níor staon fear Dhún an Uchta gur séideadh an fheadóig scoir.

Ar an drochuair níor éirigh le Seosamh Ó Bradáin craobh na hÉireann a bhuachan dá chontae dúchais, ach murar éirigh féin, ní shéanfar a mhaitheas cois Coirbe choíche agus beidh sé go síoraí mar eiseamláir agus mar spreagadh do ógánaigh na Gaillimhe.

Ar an 23 Iúil 1991 a shéalaigh an t-anam as Seosamh Ó Bradáin, go ndéana Dia trócaire air.

Nuair a bhí a chorp á iompar chun na cille chas píobaire aonair fonn an amhráin "The Woods of Gort na Móna" a chum Percy French i ndilchuimhne a ghrá ghil a saolaíodh is a bhásaigh i nGort na Móna. Bhí go leor san ollslua lá na sochraide nár thuig cén bhaint a bhí ag an bhfonn brónach sin leis an iománaí gearúil gnaíúil. Ach tharla gur thug Seosamh cuairt gan choinne ar mo theach i mBaile Nua an Chaisil i gCo Longfoirt i Meán Fómhair na bliana 1972 agus d'inis sé dhom gur i nGort na Móna a mhair a shean-mháthair agus gur séideadh an díon tuí dá teach Oíche na Gaoithe Móire (5 Eanáir 1839). Is dóigh gurbh é sin an fáth ar chas an píobaire an fonn brónach úd.

Séamus Ó Cualáin

Cuirfear Fáilte Uí Cheallaigh romhat chuig

Tír na nÓg

INDREABHÁN

Ceol agus Craic

Fón: 593853

Tigh Mhóráin

Carna 095-32570

Beár, Beatha, Ceol & Craic

Peter & Jane Fitzpatrick

EUROPUS

AN COMHLUCHT TEANGA

Comhairleoireacht Teanga

Aistriúcháin Fotheidealú
Aistriúcháin Comhuaineach

EUROPUS TEO

1 Sr. na Mumhan
Baile Phib
Baile Átha Cliath 7

An Cheathrú Rua
Co. na Gaillimhe

Teil: 01-830 4529
Faics: 01 830 6611

Teil: 091-595359
Faics: 091-595351

Ríomhphost (e-mail) europus@indigo.ie
<http://indigo.ie/europus/>

Stiúrthóir: Áine Ní Chonghaile

Abair ceart é - abair trí Europus é